

ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ИНТЕЛЕКТА

Казват, че човешката дарба за писането, пеенето, извайването на знаци и фигури, словото, осмисленото съзерцание и прочие са тайна, неподлежаща на дефиниция. Те са каприз на Създателя или на Природата. За някои Творецът е един и същ. Такава тайна е близка до мистиката. Тя е неразгадана енигма. Затова толкова много умни хора вярват в какво ли не. Кое е накарало Симеон Василев да наблюдава политиката, вместо да я прави? Не знаем това, а и деликатно не питаме. Колцина от тези опасани от него, дори и европейски параметри, са чак толкова високо и повече от него като способности за участие? Мнозина от нас, които го познават малко по-отдавна, от Университета например, знаят, че той би могъл да прави и направи политика, вместо да я обяснява - малко по-добре от повечето политически вождове, проповедници и знаменитости. Но професията често означава и съдба житейска. Особено когато си я избира сам. С.

Василев е решил така и поне затова не е наша работа да му внушаваме къде би бил нещо повече от това, което е сега. Но няма днес това, което е той, е малко? Във времена на срывни исторически промени публицистите свежо никнат като гъби след дъжд. А публицистиката излиза на авансцената на политическия театър. Онези, които с академично презрение са я окачествявали като несериозна професионална зона просто защото не са могли да се вградят в нея, също се втурват натат, защото знаят, че тъкмо така ще придобият нова обществена значимост или ще загърнат съмнителни страници от неудобно минало. Като всяка събитийна „масовизация“ това съотношение винаги се отразява на качеството. После историческото време накрая отсява Марат от завистливите писачи през Френската революция, Троцки от пристрастените военни кореспонденти през Балканската война или открито ангажирания Захари от българските крамоли през 1881-1887 г. Всичките тези европейски драми са преценени по различен начин, но еднакво талантливо. И то от място. Когато предупредили Джеймс Баучър, че е рисковано да пътува по опасните поля на Илинденско-Пре-ображенското въстание през август 1903 г., той отговорил, че не може да рапортува на в. „Таймс“ това, което не е видял. Въпреки вече открито и аргументирано декларираните си пробългарски пристрастия. Но стоенето на място има различни значения. Авторитетният английски журналист с блестяща кариера в САЩ - Алистър Кук (не зная доколко е известен на ситуационните ан-гло- и американофили у нас), припомня на изначалните журна-листи-изследователи един поучителен епизод. В предвоенните години той посетил световния град Рим, за да пише книга за папството. „Колко време ми е необходимо, за да разбера всичко това?“ - настървено питал амбициозният младеж. „Две седмици - добре, два месеца - чудесно, две години - недостатъчно!“ - с такова ласкаво снизхождение го сепнал в отговора си мъдър ватикански кардинал. Привеждам тези примери не за да експонирам ерудиция, каквато има предостатъчно в самата книга. Намеците на тези далечни епизоди не уязвяват нищо в новата книга на Симеон Василев. Може би защото в нея има онова, което наричам историческо съвремие. Защото в нея има всичко - текуща политика, капризи на звезди, суета на обидени добродетели, тщестлавие на забравени величия, носталгия по обречени времена. Но и вечни истини за света. Тези истини, които следва да ни се повтарят. Дори и с риска да бъдеш досаден. Когато повтаряш себе си, това не е толкова досадно. Даже е индикация за порядъчност. Противоречието също. Спрете се на която и да е от статиите на С. Василев, поместени в няколко спретнати глави. Тогава срещате неволен въпрос, отправен към себе си: „Ама, чакай, това не го знаех, не си ли го мислих и аз?!“ Да, но се оказва, че сте си въобразявали, че го знаете. Рядко, да не кажа никога, не срещаме едновременно политолог и журналист, анализатор и прогнозист, който е така зареден с аргументи от миналото, осмислени и преосмислени спрямо текущата политическа динамика. Защото това е пътят на истинския журналист-анализатор. Малцина знаят, че преди да стане знаменит политик, Хенри Кисинджър е защитил дисертация по история на европейската дипломация от началото на XIX в.! Ето как се съединява Клио с Темида, ето как можеш да бъдеш едновременно съвременен, зареян в миналото. Боговете на световната журналистика, които слабо познаваме, имат същата предистория в своята кариера! Нито едно от това, което не установил или прогнозировал С. Василев, не се оказва претенциозна словесна поза. Нито въздухарство на празните прилагателни. Така всичко онова, което четем като събитие по дата и злободневие, се оказва анализ на бъдещето. Колко от историците модернисти могат да се възпроизведат по тази линия и по този

показател?! Достатъчно е да прочетете заглавията на статиите в тази книга, за да се завърнете към тях. Но те не са рекламна уловка, която привлича внимание заради ефект, а не по мисъл. Статиите имат великолепна историческа аргументация. Често това означава някакъв каламбур, който е казан или написан за ефект, покриващ или разхубавяващ нещо друго. Тук срещаме анализи, при които разбираме как така сър Уинстън Чърчил е решил, че правилното решение идва след изпробването на всички погрешни, кое е общото между него, Рузвелт и Труман, защо Х. Кисинджър е получил Нобелова награда за мир за война, която сам е предизвикал, наистина ли Зб. Бжежински предпочита глобалния ред пред глобалното безредие. Макар че поне аз изпитвам от такава повелителна максима голяма тревога. Някога екстравагантният циник Бърнард Шоу бе казал, че който може - прави, който не може - преподава. Това бе малко нервозен рефлекс от завист на Стареца към даскалите - „учените глави“ от Итън, Принстън, Харвард, Сорбоната, Хайделберг, Оксфорд и Кеймбридж. Но в тази насмешка има и рационално зърно на истина. Защото все пак едно е да правиш политика, друго - да я оправдаваш, трето - да я анализираш с риск да не се нравиш никому, четвърто - да я „поставиш“ в историята. Симеон Василев очевидно няма тези комплекси. И в това отношение ние споделяме неговото снизходително благородство към онези, които са се провалили. Той не обича само победителите. По-добре е да направиш някого знаменит, отколкото ти да се пъхаш под светлините на рампата. Така той става по-значим от тези, които описва. Такова житейско и професионално предназначение иска нещо повече от талант и нещо повече от себеотрицание. Нужна е увереност, че всичко това си струва. Често от осветителите в театъра зависи цялата пиеса. Кого да увеличиш, кого да затъмниш. С. Василев е самостоятелният илюминатор по непредписан сценарий. Неговият почерк личи независимо дали пише за испанската карта на ООН, света между Колин Пауъл и Кондолиза Райе, ирано-корейския ядрен въпрос, иракския синдром, либийския мост към Европа, взривените надежди за Близкия изток, африканския танц на Г-8, матрицата на тероризма. Дори и да знаем цялата информация, от него разбираме нещо повече за нея. От него зависи кой ще попадне под лъча на истината на насочения прожектор. Събитие, личност, тенденция, бъдеще. Разгрозяващ или величаещ, скучен или цветист. В това отношение той гледа отвисоко онези политически едnodневки, които сменят принципи по-често, отколкото бельото си. „Дайте време на времето!“ - бе казал франсоа Митеран. Опасно пожелание, което може да окуражи спекулантите или безделниците. С. Василев няма потребност от това съмнително поощрение, което в повечето случаи се оказва неоправдано. Той е във времето с едно активно участие, което не предвижда и не предполага ангажирана принадлежност. Той е доказателство, че в нашето масовизирано мислене Индивидът може и сам. Ако е надарен и ако има гражданска храброст. Дори само затова много си струва да препрочетете тези особени редове.

Проф. Андрей Пантев

КОМЕНТАРИ С ОЧАКВАНИЯ, РАВНОСИЛНИ НА ПРОГНОЗА

В едно от своите есета Симеон Василев някак ми-моходом споменава следното обстоятелство: „Това е последната ми колонка за следващите три месеца. Вземам си отпуск, за да довърша една книга за геополитиката със заглавие „Земята е плоска“, написа блестящият коментатор на в. „Ню Йорк Таймс“ Томас Фридман. Не е много сигурно дали Фридман просто не е разочарован от измисления свят на геополитическите стратегии, които често не могат да си изградят ясна представа за това, което се случва извън кабинетите и срещите на върха. Фридман излиза в отпуск, за да търси отговорите на големите въпроси за Ирак и международните отношения. Докато ги намери, все пак трябва да е наясно с това, което е непроменимо. Земята не е плоска, а и геополитиката се върти.“

„Версия Международна политика“ е заглавието, което Симеон Василев избира за своята книга - трета по ред, чрез която завършва започнатия от него триптих. Международната политика всъщност винаги е била в центъра на вниманието на талантливия наблюдател. Той я проследява с невероятно усърдие и постоянство. Подобно на други свои изтъкнати колеги в чужбина Симеон Василев неуморно търси отговорите на големите въпроси на съвременните международни отношения. И докато го прави, той ни запознава със своята версия за причините, породили водовъртежите в международната политика. Той ни прави съпричастни към задълбочения си анализ на заплелите ситуации, а текстовете му често пъти завършват с очаквания, равносилни на прогноза. Статиите във „Версията“ са толкова калейдоскопични по своята тематика, че не оставят без коментар нито един по-важен въпрос на световната политика. По разбираеми причини, свързани с творческата биография на автора, той се чувства най-удобно когато му се налага да възпроизведе германската гледна точка. Просто Берлин дълго време е бил негов адрес на местопребиваване и там за Симеон Василев едва ли има останали някакви потайности. Нищо че сам авторът ни убеждава, че германските събития най-добре се проследяват на страниците на френския печат, както е вярно и обратното. Това не означава също, че в книгата отразяването на дилемите преди и след германските парламентарни избори има предимство пред проследяването на президентската надпревара в САЩ например, или пък британските общи избори. И все пак внимателният читател няма да пропусне да улови по-особеното чувство на Симеон Василев към успехите и провалите на германската политика. От гледна точка на теорията Симеон Василев е изкушен от школата на „реализма“. Това проличава не само от честото позоваване на Хенри Кисинджър и Збигнев Бжежински, а и от особения акцент върху френско-германската ос на Европейския съюз, триъгълника Париж-Берлин-Лондон и още ред измерения на балансите в Европейския съюз и между Европа и САЩ. По принцип авторът възприема международните отношения като стратегическа игра, за което говори самата образност в неговите текстове, изпълнени със сравнения и алюзии от шахматния речник. Това, което е по-изненадващо обаче, е вещината, с която Симеон Василев подхожда към анализирането на конфликтите в Близкия и Средния изток. Малцина наблюдатели биха обърнали внимание на Женевското споразумение между Йосиф Бейлин и Ясер Абед Рабо, на „частния“ договор за мир между палестинците и Израел. И така авторът показва, че всъщност не робува на реализма, а е готов да аплодира и плановете, които далеч са изпреварили времето си. Другото, което поражда съмнение, дали Симеон Василев не е всъщност идеалист по

класификацията в теорията на международните отношения, е подчертаният му интерес към Организацията на обединените нации. По същество по-голямата част от неговите статии пледират за по-голяма роля на ООН в Ирак, разглеждайки я не като панацея, а като единствено възможно възстановяване на разумното начало. Дали поради съвпадението - книгата е публикувана в 60-ата годишнина на световната организация - или по други причини, но Симеон Василев подробно разглежда реформата на ООН, оценява шансовете на промяната, проявява загриженост за бъдещето на ООН, тъй като е уверен, че светът не може без нея. Книга като „Версия Международна политика“ е твърде необходима за българската журналистика по международни въпроси. Тя възкресява надеждите, че професионалният подход и ерудицията ще си пробият път при отразяването на външната политика, а международният коментатор като коректив и източник на идеи ще става все по-необходим с оглед на самия процес на изработване на външнополитически решения. В Западна Европа и в САЩ сериозната журналистика и авторитетните медии отдавна са част от правенето на външна политика. И автори като Симеон Василев доказват, че са способни да поемат такава отговорност.

Камен Величков

Version International Politics

Bulgarian Bestseller Publishing House started the year once again with a grand premiere – of Simeon Vasilev's book *Version International Politics*, the third in his series *World Gambit*

The author is well known to the public with his presence in the media, as a political observer and analyst. His latest book raised great interest, which was attested to by the overcrowded hall of the Central Military Club on January 23. The huge turn-out included politicians, diplomats, journalists, friends and admirers of the author. Among the guests were Prof. Ognyan Gerdjikov, the Deputy Mayor of Sofia Mr. Minko Gerdjikov, H.E. Mr. Rolf Baltzersen, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Kingdom of Norway, H.E. Mr. Pham Quoc Bao, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Socialist Republic of Vietnam, Mr. Zlatin Sarastov, Executive Director of Air Bulgaria, the MPs Mrs. Anastasia Moser and Mrs. Tatyana Doncheva, Mrs. Ann Begramian, Cultural Attache of the French Institute, Mrs. Maria Konakchieva, public relations officer of the French Institute, Mrs. Rositsa Stanimirova, chief expert of the parliamentary committee on human rights and denominations, the journalists Raina Yotova, Reneta Nikolova, Vladislav Punchev and many others.

The book was presented by Prof. Angel Popov, deputy chairman of the Union of Scientists in

Bulgaria and chairman of the managing board of the research section of Sofia University, Prof. Veselin Dimitrov, from the department of journalism and mass communication, Mr. Kamen Velichkov, head of Political Affairs Department at UN and Global Affairs Directorate of the Foreign Ministry.

Prof. Popov read the speech of Prof. Mincho Semov: "...we hold in our hands a precious document about the history of the world political processes... The author does not deal with theoretical formulations, he does not make use of the categories and concepts of political and especially geopolitical science. His success as an analyst and commentator is largely due to the elaboration of his own cognitive instrument, a unique approach to structuring the political reality."

In the preface, Prof. Andrey Pantev highlights: "...he could make and carry through politics, instead of elaborating on it, a little better than most political leaders, preachers and celebrities... Even if we know all the information, we get a deeper grasp of it thanks to him. He decides who will be in the spotlight of truth. Events, personalities, tendencies, the future."

Reading between the lines, we can see the future. And it does justify our deeds and makes our efforts worthwhile.

Invited to comment on the book, Prof. Veselin Dimitrov opened his speech with the following words:

"In his monumental work *Diplomacy*, Henry Kissinger rounds up with a Spanish proverb that goes, "Man on the road, there are no roads, roads are made by walking." Obviously Simeon Vasilev is well aware of this rule, he knows of many paths to success in his trade, moreover he knows how to break his way forwards. Vasilev has been to numerous countries, seen them in his own way, which enabled him to be equally precise both in evoking memories and in handling details from the political everyday life. His personal meetings with great figures on the international scene from the late 20th and early 21st century. Equally important are his analyses of the world media, those mirrors of reality, creators of introspections of human relations.

Simeon Vasilev is a gripping writer. His style is elegantly expressive. The similes he employs are vivid, and the metaphors – right to the point.

Any randomly selected page of his book will attract your attention and make you think."

The diplomat Kamen Velichkov described the book as a doubtless contribution to blazing a trail for professionalism in journalism and in the topics dedicated to international issues. He expressed hope that journalism would become the corrective, the source of ideas that Bulgarian foreign policy needs so much.

On his part, the author thanked his publishers for their trust in him and for publishing the book, and the *Banker* newspaper, because it published many of his articles. Simeon Vasilev commented briefly, "The handling of the EU topic in Bulgaria may seem short in comparison to everything else, which I hope I have rendered a worthwhile account of in the other chapters, but in the last years Bulgaria has indeed faced up to unique geopolitical situations, and I feel happy that from a foreign political and diplomatic point of view, the Bulgarian situation was adequate. There is concrete evidence of this."

In his book, Vasilev comments on events in the period 2003-2005, analyzing to a certain extent the activities of leading world organizations. He gives a special place to the UN as an organization playing a leading role in resolving conflicts. Next comes NATO, the other significant and important power for the establishment and operation of world relations, especially after the extension of their responsibilities over the whole world in the wake of the jubilee Washington Session. For Simeon Vasilev it constitutes the pillar in creating the modern

structure of world relations. The author attributes the key role in the making of world politics to the US.

In his analysis, the journalist does not neglect to mention the EU. Its place and role are defined as important, but he indicates the deficiency of energy in the EU policy. Debatable is the question of Bulgaria's return in 2004 to Europe and the world and the author aptly sets out his views on this. He devotes relatively little space to the contribution of our country to international politics and regards its interference as humble.

Сп. Български дипломатически преглед, февруари 2006 г.

Версия „Международна политика“

от Антония Витанова

Издателство „Български бестселър“ започна годината отново с голяма премиера – книгата на Симеон Василев Версия „Международна политика“, третата от поредицата му „Световният гамбит“

Авторът е познат на широката общественост с присъствието си на медийната сцена като политически наблюдател и анализатор. Интересът към поредната му книга бе огромен и свидетелство за това бе препълнената зала на Централния военен клуб на 23 януари. Сред множеството можах да бъдат видени политици, дипломати, журналисти, приятели и почитатели на автора. Сред присъстващите бяха проф. Огнян Герджиков,

доц. Борислав Великов, зам.-кметът Минко Герджиков, Н.пр. г-н Ролф Балцерсен, извънреден и пълномощен посланик на Кралство Норвегия, Н. пр. г-н Фам Куок Бао, извънреден и пълномощен посланик на Социалистическа република Виетнам, г-н Златин Съръстов, изпълнителен директор на AIR Bulgaria, г-жа Анастасия Мозер, г-жа Татяна Дончева – народни представители, г-жа Ан Беграмиан, културен аташе на френското посолство, г-жа Мария Конакчиева, връзки с обществеността на Френския институт, г-жа Росица Станимирова, главен експерт в парламентарната комисия по правата на човека и вероизповеданията, журналистите Райна Йотова, Ренета Николова, Владислав Пунчев и много други.

Книгата представиха проф. дфзн Ангел Попов, зам.-председател на Съюза на учените в България и председател на Управителния съвет на научноизследователския сектор на Софийския университет, проф. Веселин Димитров от Факултета по журналистика и масова комуникация, г-н Камен Величков, началник отдел „Политически въпроси“ в Дирекция „ООН и глобални въпроси“ към МВНР.

Проф. Попов прочете словото на проф. Минчо Семов, където се казваще: „...имаме в ръцете си един ценен документ за историята на световните политически процеси... Авторът не работи с теоретически формулировки, не използва категориите и понятията на политическата и специално на геополитическата наука. Неговият успех като анализатор и коментатор се дължи в голяма степен на изработването на собствен познавателен инструмент, собствен подход при структуриране на политическата действителност.“

В предговора проф. Андрей Пантев подчертава: „...той би могъл да прави и да направи политика, вместо да я обяснява – малко по-добре от повечето политически вождове, проповедници и знаменитости... Дори и да знаем цялата информация, от него разбираме нещо повече за нея. От него зависи кой ще попадне под лъча на истината на насочения прожектор. Събитие, личност, тенденция, бъдеще.“

Четейки между редовете, ние виждаме бъдещето. А то оправдава онова, което правим, и нашите усилия дали си струват.

Поканен да коментира книгата бе и проф. Веселин Димитров, който започна изказването си с думите:

„...Монументалния си труд „Дипломацията“ Хенри Кисинджър завършва с една испанска пословица, която гласи: „Пътнико, пътища няма, пътищата се правят с ходене.“ Симеон Василев очевидно добре знае това правило, той знае много пътища за успеха на своя занаят, а и знае как се проправят. Василев е обходил много страни, видял ги е по свой начин и това му е дало възможност да бъде еднакво прецизен и при извикването на спомените, и при боравенето с детайли от политическото всекидневие. Колкото са важни личните му срещи с големи фигури от международния живот от края на ХХ до началото на ХХІ в., също тъй значими са неговите анализи на световните медии, онези огледала на действителността, създатели на интроспекции между човешките отношения.

Симеон Василев пише увлекателно. Стилът му е елегантно експресивен. Сравненията, които прави, са образни, а метафорите – сполучливо употребени.

Където и да отвори в тази книга, човек винаги се зачита и започва да си мисли.”

Дипломатът Камен Величков обрисова книгата като безусловно значим принос в проправянето на пътя на професионализма в журналистиката и темите, посветени на международни въпроси, и изрази надежда журналистиката да стане онзи коректив,

източник на идеи, от който правенето на българската външна политика силно се нуждае.

На свой ред авторът благодари на издателите за доверието и възможността книгата да види бял свят, и на в. „Банкер“, защото голяма част от статиите са били публикувани именно там. Симеон Василев направи и кратък коментар: „Европейската тема в България може и да е кратка в сравнение с всичко онова, което, надявам се, достойно съм описал в другите глави, но в последните години България действително попадна в уникални геополитически обстоятелства и аз съм вътрешно щастлив, че от външнополитическа и дипломатическа гледна точка българското обстоятелство беше адекватно. И има конкретни факти за това.

В книгата си Василев коментира събития за периода 2003–2005 г., анализирайки в определена степен дейността на водещи световни организации. Отделя специално място на ООН като организация с водеща роля при решаването на различни конфликти. Следва НАТО – другата важна и значима сила за изграждането и функционирането на световните отношения, особено с разширяването на нейните отговорности върху света след юбилейната Вашингтонска сесия. За Симеон Василев то е опорен стълб в изграждането на съвременната структура на световните отношения. Авторът описва като ключова ролята на САЩ в правенето на световната политика.

В анализите си авторът не отминава ЕС. Определя като важни мястото и ролята, които има, но отчита дефицит на енергия в европейската политика. Дискусионен е въпросът със завръщането на България през 2004 г. в Европа и света и авторът умело поднася своята гледна точка за това. Отделя малко място за приноса на страната ни в правенето на международната политика, защото смята, че и намесата ѝ е скромна.

проф. Веселин Димитров за книгата "Версия международна политика"

сп. Медия свят, април 2006 г.

Новата книга на Симеон Василев е журналистически летопис за началото на 21. век

Симеон Василев знае много пътища за успеха на своя занаят, а и знае как се проправят пътища. Той е обходил редица страни, видял ги е по свой начин. Това му е дало възможност да бъде еднакво прецизен и при извикването на исторически спомени, и при боравенето с детайли от политическото всекидневие. И никак не случайно

143 коментара

новата му книга започва с едно интервю с Понтер Ферхойген на тротоара пред сградата на Европейската комисия в Брюксел. Все едно, че гледаме някой от филмите на Симеон Василев от неговата авторска телевизионна поредица "Световният гамбит" (1994-1995).

След книга първа "Световният гамбит" (2001) и книга втора "Глобализираният абсурд" (2003), третата книга "Версия "Международна политика" е събрала в своите 534 страници 143 коментара, погледени в 8 глави. Коментарите са писани между 2003 и 2005 г., но това, което прави силно впечатление, е, че те не са писани ген за ген. Писани са тези неща като градиво, което ще образува книга, писани са с далечен замисъл за едно бъдещо цяло. Сега вече - настояще. Няма да се побоя да причисля новата книга на Симеон Василев към необходимите помагала на студентите от нашите университети. Убеден съм също така, че тя е солиден наръчник за

практикуващите журналисти. А че и трите книги от поредицата "Световният гамбит" са сериозен летопис за началото на 21. век това е повече от сигурно.

Василев пише увлекателно. Стилът му е елегантно експресивен, сравненията, които прави са образни, а метафорите сполучливо употребени. Където и да отвори човек най-новата му книга, увлича се в четене. За себе си особено отделям редовете от коментара "Българските граници на европейска Европа". Там авторът казва: "Несъмнено България подпиша един исторически договор с Европейския съюз, защото не само ще върне страната ни в голямото европейско семейство, но и ще даде перспектива след трудните години на изгубеното самочувствие. 25 април 2005 г. със сигурност ще остане в политическата ни история като датата, от която реално започва съвременното европейско настояще на България".

Проф. Веселин Димитров

април 2006 **Медиа свят** • 43